NEJROZŠÍŘENĚJŠÍ A NEJLEPŠÍ ČESKÝ TÝDENNÍK NA ZÁPADĚ

POKROK ZÁPADU

VĚNOVANÝ ZÁJMŮM NAŠEHO ČESKÉHO LIDU V AMERICE.

BEST ADVERTISING MEDIUM IN THE GREAT NORTHWEST

ZALOŽEN R. 1. ROČNÍK 44. OMAHA, NEBRASKA. DNE 7. ŘÍJNA 1914. ČÍSLO 12.

State Historical Society N S U

Rusové dobyli veliké vítězství a postupují do východního Pruska.

BĚHEM MINULÉHO TÝDNE NA BOJIŠTI VE FRANCII ŽÁDNÁ STRANA NEDOSÁHLA ZNAČNĚJŠÍCH ÚSPĚCHŮ, AČKOLI SPOJENCI BYLI DONUCENI COUVNOUTI NA NĚKOLIKA MÍSTECH PŘI ŘECE OISE.

Na jižním bojišti Srbové i Rakušané oznamují vítězství a podle všeho se bojuje se střídavým štěstím. — Ve Vídni vyskytly se čtyři případy asiatské cholery mezi vojskem vrátivším se z Haliče. — Polští sedláci utíkají před Rusy a na 20,000 jest prý jich už v Čechách.

Po celý minulý týden bily proti sobě millionové armády v severní Francii, aniž by některá z nich mohla se pochlubiti nějakými pozoruhodnými úspěchy, tím méně pak vítězstvím. Jisto pouze jest, že pokus spojenců obklíčiti a napadnouti z boku armádu generála Klucka, tvořící pravé křídlo, se nezdařil, hlavně následkem toho, že dostalo se mu vydatné posily z německého středu, a v pondělí francouzská úřední zpráva doznala, že spojenci nuceni byli couvnouti poněkud na některých bodech při řece Oise.

Němci ve své zprávě vydané v pondělí večer praví, že bitva pokračuje uspokojivě pro ně. V Berlíně i v Londýně převládá důvěra co do konečného výsledku přítomné bitvy, a spojenci své vyhlídky na vítězství opírají hlavně o tu okolnost, že Němci nemohou rozšiřovati svoji bitevní čáru dále na sever, bez povážlivého oslabení celé fronty.

Porážka německé armády, která vtrhla na ruské území, zdá se býti úplnější, nežli první zprávy oznamovaly. Dle ruského velevyslance v Římě, Němci byli na hlavu poraženi se ztrátou 70,000 mužů a byli donuceni zanechati všecko za sebou.

Rusové opětně postupují s úmyslem vtrhnouti do východního Pruska. Toto vítězství, zdali bylo tak dokonalým, jak se oznamuje, má velikou důležitost pro Rusy, ježto zabrání Němcům podniknouti operace na pevnině i na moři, které donutily by Rusko věnovati aspoň částečnou pozornost tímto směrem.

Generál Rennenkampf vrazil patrně klín mezi dvě německé hotovosti, které táhly na Druženiki a Ossowetz a přivodil bitvu u Augustova, která skončila ruským vítězstvím. Zdali Němci dosud neustoupili s levého břehu řeky Němenu při Druženiki, je jich porážka u Augustova je k tomu donutí. Mravní účinek nového vpádu do východního Pruska bude též důležitý.

V pondělí nedošly žádné zprávy z bojišť v Haliči a ve Slezsku a hlavní armády patrně se nesrazily. Veliká bitva nedá však na sebe dlouho čekati, ježto na slezských hranicích obě armády postupují a setkají se v ruském Polsku.

V Haliči před postupujícími Rusy sedláci prchají ze země a 20,000 dostalo se jich prý už do Čech. Zdravotní úřad vídeňský oznamuje, že udály se tam čtyři případy asiatské cholery mezi vojskem navrátivším se z Haliče, ale byly prý osamoceny.

V Antwerpách dle úřadní zprávy situace zůstává nezměněna a Němci pokračují v bombardování. Z Berlína bylo sice oznámeno dobytí tří venkovních pevností, avšak belgická úřadní zpráva to popírá.

Také na jižním bojišti denně dochází k bojům a anglo-francouzskému loďstvu podařilo se zničiti Lasticu, venkovní tvrz rakouského přístavu Kotoru.

Kdežto Srbové a Černohorci útočí na venkovní opevnění Sarajeva, Bělehrad, který několikráte byl pod ohněm, nebyl bombardován po několik dní, patrně následkem obsazení Zemuně Srby.

Srážky udály se v posledních několika dnech na anglo-německém pomezí ve východní Africe následkem německých vpádů do britického území za účelem přerušení spojení na dráze Ugandské. Všecky tyto nájezdy byly však, dle britických zpráv, odraženy.

Veliká bitva se připravuje na východním bojišti.

Ruské a německé armády skřížily nyní meče při zahájení obrovitého zápasu podél hranic polských a slezských. Němci soustředili se u veliké síle za zahnutou linií sahající z Thornu, pevnosti na Visle, na hranici mezi východním Pruskem a posicí k jihu, k Lodzi, druhému nejdůležitějšímu městu polskému, v gubernii Piotrokovské, pětasedmdesát mil jiho-západně od Varšavy.

Silná hotovost německá jest též na linii od Pabjanice a Lasku, které leží několik mil jiho-západně od Lodze k Czenstochowé, na řece Wartě, padesát mil jiho-západně od Piotrkova a těsně při slezských hranicích. Ruská armáda přišla ve styk s německou armádou vpadnuvší na ruské území mezi Czenstochowou a Piotrkovem.

Německý císař jest nepochybně v Thornu, odkud se svým štábem řídí operace svého vojska a ruský car přijel v pondělí na bitevní frontu.

Rakušané oznamují vítězství.

Korrespondent Reuterovy telegrafní společnosti v Amsterdamě zaslal v pondělí do Londýna následující úřední zprávu z Vídně, podepsanou polním maršálkem Potiorekem:

"Srbská a černohorská hotovost, vpadnuvší do východní Bosny, donutila nás vyslati část našeho vojska do oné oblasti, která jest daleko od dějiště hlavních událostí. První bitvy ve východní Bosně skončily naším vítězstvím. Dvě černohorské brigády, po dvoudenním boji, byly úplně poraženy a zahnány. Nyní jsou ve zmateném útěku přes hranice a musí zanechati za sebou své transporty, se značným množstvím zásob. Tato hotovost před tím plenila Bosnu.

"V bitvě v severní části země půl praporu rakouského vojska zajalo celý prapor Srbů."

Portugalsko se prý zamíchá do války.

V pondělí, stanici pro bezdrátovou telegrafii v Sayville, N. J. obdržena byla následující depeše z Berlína:

"Britické lodi přijely do Lissabonu a nepochybně začnou přepravovati portugalské vojsko. Portugalské zasažení do války je skoro jistým, neboť mobilisace armády nařízena byla na nátlak britické vlády.

"Rumunský korunní princ byl ostře pokárán pro svoji rusofilskou agitaci. Vůdcové rumunských stran se prohlásili pro setrvání na neutrálním stanovisku.

"Manifest vydaný rumunskou socialistickou stranou, prohlašuje, že neutralita bude zachována, odsuzuje rusofilskou propagandu v jistých časopisech a zdůrazňuje nebezpečné postavení Ruska.

"Nizozemská vláda sesílila svoji vojenskou hotovost podél hranic, tak aby mohli býti odzbrojováni Belgičané až překročí pomezí z Antwerp."

Z východo-asijského bojiště.

Japanský odbor válečného loďstva vydal následující prohlášení v úterý:

"Japanská eskádra vyslaná na zničení německého loďstva v Jižním moři, vysadila námořníky na ostrov Jaluit, sídlo vlády souostroví Marschall, které bylo přivtěleno k Německu v 1886. Německá zásobní stanice byla zničena a zbraně a střelivo zabaveny. Britický parník v přístavu byl vyproštěn. Žádný odpor nebyl kladen Japancům."

V pondělí bylo úředně oznámeno v Tokiu, že německá pěchota v Tsing Tau podnikla noční útok proti Japancům, avšak byla odražena. Němci měli osmačtyřicet zabitých a Japanci pět zabitých a osm raněných. Dělostřelba na pevnině i moři v okolí Tsing Tau jest v proudu. Čtyři japanské střely zasáhly německou dělovou lodici Iltis, která zajela do vnitřního přístavu po výměně několika ran.

Rusové prý dobyli velikého vítězství.

V neděli vydáno bylo následující prohlášení generálním štábem ruským:

"Bitva u Augustova skončila včera, 3. října, vítězstvím pro ruské zbraně. Porážka Němců jest úplná. Nepřítel v tomto okamžiku jest ve zmateném útěku směrem k pruským hranicím. Statečné ruské vojsko jest mu v patách a Němci na svém zoufalém pochodu opustili vozatajstvo, děla a střelivo, neboť neměli ani času sebrati své raněné.

"Jak již známo, bitva u Augustova započala 29. září bombardováním německým těžkým dělostřelectvem v okolí Sopotzkinu (na levém břehu řeky Němenu), po čemž následovalo útočné hnutí nepřítelem proti témuž opevněnému městu. Současně Němci činili opětovné pokusy rozdrtiti a vytlačiti ruskou hotovost blíže Družekini, na Němenu.

"Dne 26. září Němci rovněž zahájili útok na pevnost Ossowetz, avšak všude setkali se s tvrdošíjným odporem a byli donuceni ustoupiti. Nejsouce spokojeni s protiútoky, naši vojáci rázně chopili se offensivy a pronásledovali nepřítele. Přes tuhý odpor kladený Němci, nemohli zastaviti náběh našeho vojska, které postupně dobývalo nepřátelské posice. Zdemoralisováni tímto neodolatelným tlakem, Němci seslábli a nyní jsou na plném ústupu; opouštějí ve spěchu naše území. Na některých místech jejich ústup zvrhl se v útěk."

Následující vylíčení nezdaru Němců překročiti řeku Němen, jest podáno petrohradským dopisovatelem londýnského "Daily Telegraphu":

"Zdá se, že Němci upadli do ruské pasti. Dne 23. září zadní voj ruské armády generála Rennenkampfa byl přeložen na pravý břeh řeky a následujícího večera Němci se k ní přiblížili. Ráno, neshledavše nikde odporu, jali se stavěti pontonové mosty a dokončili tuto práci bez obtěžování.

"Bylo to teprve, když vojsko valilo se přes most na druhý břeh v domnělé bezpečnosti, že rachot jako hřmění hromu byl slyšán a tucty ruských děl, chytře rozestavených a ukrytých, zahájily svůj soustředěný oheň na přeplněné mosty.

"Tímto deštěm šrapnelů a projektilů ze strojových děl Němci smeteni byli do řeky po stech. Zároveň však německé dělostřelectvo jalo se odpovídati a tento souboj trval po dlouhou dobu. Němci, domnívajíce se, že získali dostřel na ruské batterie, učinili nový pokus vrhnouti své vojsko přes Němen. Avšak ani nyní neměli lepšího štěstí a ani jediný voják, jenž vstoupil na most, nedostal se na druhou stranu a také se nevrátil.

"Těla po stech plovala po žlutých vlnách Němenu. Přes to však Němci tvrdošíjně pokračovali ve svém bombardování a asi v 6 hodin večer učinili poslední pokus zužitkovati mosty, na něž vynaložili tolik práce.

"Kolony v těsném seřadění byly vysílány na mosty, než opětně všichni smeteni byli vražedným ohněm ruských strojových děl. Se soumrakem německé batterie byly umlčeny jedna po druhé stálým a dobře řízeným ohněm ruského dělostřelectva. Nepřítel pak ustoupil zpět osm mil, pronásledován a obtěžován kozáky, kteří překročili Němen na německých mostech.

"Dle jedné zprávy neméně než 20,000 německých mrtvol odneseno bylo po Němenu po tomto hrozném krveprolití."

Ruský car na bitevní frontě.

Ruský car přijel v pondělí do hlavního stanu armádního na bitevní frontě, dle depeše obdržené v Petrohradě. Generál Suchomlinov, ministr války, dvorní ministr a velitel palácové stráže jej provázeli. Carevna Alexandra a dcery panovníkovy rozloučily se s ním na nádraží, kde odehrávaly se scény velikého nadšení — dav provolával "Do Berlína!" a "Do Vídně!"

Před odjezdem svým car podepsal rozkaz, jímž se vyvolávají reservisté a nařízena jest mobilisace jízdního vojska ve východních provinciích a rovněž domácích dobrovolnických sborů.

Vídeň jest přeplněna raněnými.

Dle telegramu, zaslaného v pondělí z Vídně přes Paříž, nemocnice a jedenáct prozatímních útulků pro raněné v prvně zmíněném městě jest hrozně přeplněno raněnými. Městská rada rozhodla se již postaviti dodatečné dřevěné nemocniční budovy pro 10,000 postelí.

Veliký block vídeňských budov universitních byl již celý uprázdněn pro raněné vojáky. Studenti se nyní scházejí v různých veřejných budovách, kde přednášky jsou konány.

Armáda nezaměstnaných a hladových ve Vídni vzrůstá denně. Tisícové lidí nemají sousta do úst. Úřady odhadují, že bude nutno opatřiti bezplatná jídla pro 100,000 osob denně a kroky ve směru tom jsou již podnikány. Vzhledem k rychlému stoupání cen masa, městská rada požádala vládu o dovolení dovozu 1,000 tun masa argentinského.

Pondělní úřední francouzské prohlášení.

V pondělí odpoledne vydáno bylo v Paříži následující úřední prohlášení:

"Na našem levém křídle, na sever od řeky Oise, bitva pokračuje s velikou zuřivostí. Výsledek zůstává nerozhodným. Na některých bodech byli jsme donuceni postoupiti půdu.

"Podél ostatní fronty nebylo žádné změny.

"V Rusku, po bitvě, která trvala deset dní, německá armáda, jež operovala mezi východní pruskou frontou a řekou Němenem, byla zahnána zpět na celé čáře a na ústupu opustila značné množství válečného materiálu. Tato armáda vyklidila úplně území ruských provincií Suwalki a Lonži."

Německé úřední prohlášení.

Následující německé úřední prohlášení obdrženo bylo Marconiho bezdrátovou společností v Londýně v neděli večer:

"Situace skrze celé divadlo války stává se denně příznivější německým zbraním.

"Rakousko-uherský vrchní velitel, arcivévoda Bedřich a následník rakousko-uherského trůnu, arcivévoda Karel František, podnikli inspekci větší části rakouské severní armády a vyjádřili své plné uspokojení nad skvělým bojovným duchem mezi vojskem.

"Ruské vojsko, které překročilo Karpaty a vtrhlo do oblasti Marmaroské, bylo odraženo a zahnáno zpět v nepořádku směrem k haličským hranicím."

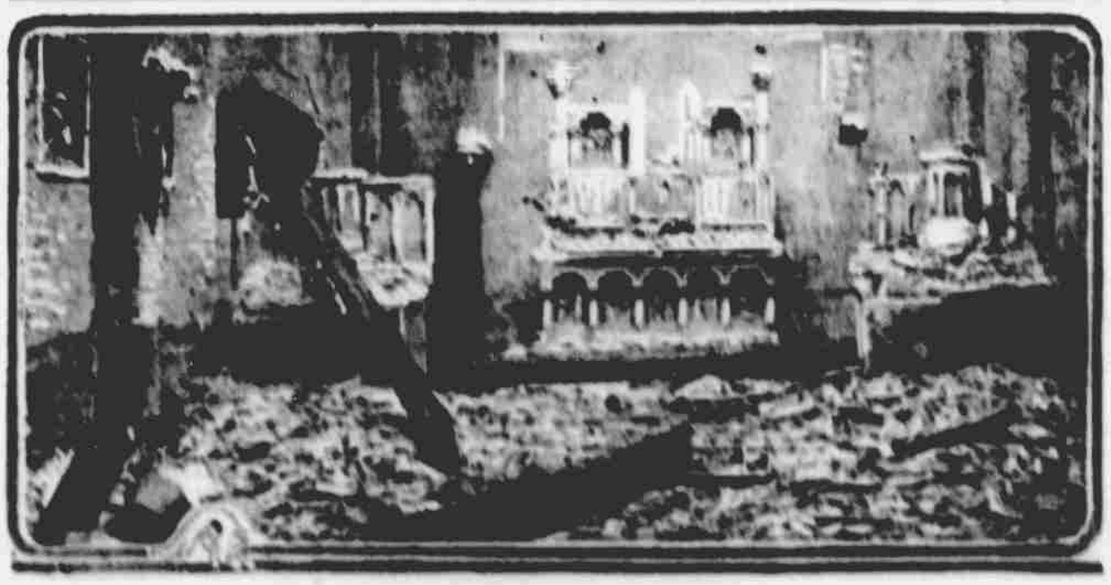

VNITŘEK KOSTELA V TERMONDE.

VÝSTRAŽNÝ HLAS Z ČECH.

Kabelogram zaslaný Svazu Česko-Amer. Žurnalistů radi k opatrnosti při akcích politického rázu a zmiňuje se o revoltách z hladu.

Od "Osvěty Americké" byl nám doručen následující opis telegramu, který onen časopis obdržel od Svazu Česko-Amer. Žurnalistů v New Yorku:

Původní kabelogram kor. kanceláře Svazu Žurnalistů, Vídeň via Londýn, 2. října. Vzhledem k tomu, že Češi američtí podle našich zpráv chtějí podniknout jisté akce politického rázu, žádáme nic nepodnikat bez největší rozvahy, nezatahovat známé osoby v Čechách do záležitostí, poněvadž bylo by jim způsobeno mnoho nepříjemností a byly by ohroženy. Z Ameriky se referuje konsulátními zástupci do Vídně. Klofáč zatčen na udání agenta provokatéra, vyvázl bez pohromy. České Slovo zastaveno za protimilitar. poznámku. Samostatnost měla být zastavena. Činnost poslanců soustředěna zamezit revolty z hladu. Dodejte Pokroku Západu.

Not signed.

Wood Bros.

Upozorňujeme krajany naše na komissionářský závod Wood Bros., že zaměstnává Čecha a mohou se na něho s úplnou důvěrou spolehnouti. Jejich obchod páčí se do millionů dollarů každý rok.

ČESKÉMU LIDU NA ZÁPADĚ!

České Národní Sdružení v Omaze, kteréž pracovati hodlá společně se Sdružením v Chicagu, formálně se sorganisovalo ve schůzi zástupců spolků, konané minulý pátek v Sokolovně, a předstupuje před veřejnost s tímto svým programem, obsaženým ve Stanovách, na oné schůzi přijatých:

Stanovy.

Úkoly Českého Národního Sdružení v Omaze jsou:

1. Soustavnými sbírkami, prováděnými ve Spojených Státech a Kanadě vybudovati fond ku zmírňování bídy a útrap i hospodářských pohrom ve vlastech následky války postižených.

2. Účinnou propagandou pracovati k informování americké a světové veřejnosti o tužbách, historických, přirozených i lidských právech národa česko-slovanského v Čechách, na Moravě, ve Slezsku a na Slovensku.

3. Působiti vhodnými prostředky k tomu, aby při nastávajícím řešení evropských politických a národnostních otázek, k němuž nutně nynější válka vede, bylo s požadavky svobodného rozvoje a s právy na samostatnost českého národa počítáno.

4. Členové Českého Národního Sdružení v Omaze jsou zástupci spolků a jednotlivci, kteří se uvolí finančně aneb mravně podporovati snahy tohoto tělesa a zástupci místních českých časopisů, fedrujících toto hnutí.

5. Úřadnictvo pozůstává z předsedy, místopředsedy, tajemníka a pokladníka a sedmi členů poradního výboru.

6. Úřadníci zodpovědní za finanční vedení Sdružení, buďtež dáni pod přiměřenou záruku a všecky fondy, přesahující $100, buďtež ukládány na spolehlivou banku.

7. Úřadnictvo koná schůze nejméně jednou za měsíc, schůze mimořádné dle potřeby a rovněž jednou za měsíc konány budou schůze Sdružení.

8. Fond Sdružením v Omaze sebraný odeslán budiž v případě potřeby po usnesení celého Sdružení na místo a účel, o němž se rozhodne.

Není zajisté zapotřebí nějak důtklivě upozorňovati lid náš na povinnost, již ukládá nám doba nynější. Národ náš bude potřebovati pomoci a této jistě dostane se mu v jeho nezaviněném neštěstí, nebude jistě jednotlivce, nebude jediného spolku na našem českém Západě, který nepomohl by dle sil svých. Jest to poprvé, kdy naše češství bylo podrobeno zkoušce, a hleďme, ať v ní čestně obstojíme.

V Omaze podniknuta bude sbírka dům od domu a za tím účelem město rozděleno bylo na distrikty a jména sběratelů budou oznámena v časopisech. Zároveň každý, kdo chtěl by se na této práci podílěti, nechť se přihlásí o sběrací listinu u kteréhokoli z úřadníků Sdružení, jimiž jsou: F. J. Kuták, pí. A. Vránová, St. Šerpán, V. Vančura, K. Pavlík, V. Bureš, Dr. Sedláček, O. Charvat, J. G. Rosický, pí. M. Burešová a J. Urban.

Jak ze stanov vysvítá, Sdružení zdejší zůstane samosprávným a peníze, které se sejdou, zaslány budou na takový účel, který Sdružení ve schůzi své schválí.

Doufáme, že sběratelé budou všude vlídně přijati a že každý dle možnosti přispěje naší těžce zkoušené vlasti, našemu strádajícímu lidu, který vděčen bude za každou pomoc svých šťastnějších bratrů, Čechů amerických.

Za Národní Sdružení v Omaze,

F. J. Kuták, předseda.

St. Šerpán, tajemník.

OSUDNÁ SRÁŽKA KÁRY S AUTOMOBILEM.

Tři lidé v automobilu, který se srazil s pouliční karou v Portlandu, Ore. minulé úterý, utrpěli tak těžká zranění, že všichni zemřeli v několika hodinách.